

VS33172

znanje | [sodna praksa](#) | [vrhovno sodišče RS](#)

Opravitna številka: Sklep VIII Ips 189/2007

Oddelek: Delovno-socialni oddelek

Datum seje senata: 08.04.2008

Področje: DELOVNO PRAVO - JAVNI USLUŽBENCI

Institut: količnik osnovne plače – predhodno varstvo – procesna predpostavka – rok za sodno varstvo – zavrženje tožbe - uveljavljanje denarne terjatve
ZObr člen 88, 88/1, 100a.ZJU člen 5, 5/1, 24.ZPP člen 274.ZDR člen 204, 204/4.

Zveza: Uredba o plačah pripadnikov stalne sestave Slovenske vojske v tujini pri opravljanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah (1997) člen 8.

JEDRO:

Določba 100.a člena ZObr ne pokriva primerov uveljavljanja denarnih terjatev iz delovnega razmerja, saj takšno denarno terjatev lahko delavec uveljavlja neposredno pred pristojnim delovnim sodiščem v skladu s četrtem odstavkom 204. člena ZDR, ki velja tudi za delavce na obrambnem področju.

V obravnavani zadevi gre prvenstveno za spor o določitvi oziroma priznanju količnika osnovne plače in šele v posledici tega za spor o višini denarne terjatve. Glede na navedeno bi moral tožnik, po tem ko se je z zahtevo najprej pravilno obrnil na toženo stranko, vložiti tožbo v roku, ki ga določa specialni predpis - osmi odstavek 100.a člena ZObr.

IZREK:

Revizija se zavrne.

OBRAZLOŽITEV:

Sodišče prve stopnje je zavrglo tožbo z dne 22.6.2006, s katero je tožnik od januarja 2002 do vključno julija 2005 zahteval izplačilo denarnih zneskov prikrajšanja v višini 0,4 količnika osnovne plače. Odločilo je tudi, da je tožnik dolžan toženi stranki povrniti stroške postopka. Ugotovilo je, da je pri toženi stranki glede priznanja količnika plače vložil zahtevo za varstvo pravic dne 10.3.2005. Odgovora od tožene stranke ni prejel. Ker tožbe na sodišču ni vložil v 30 dneh po poteku 60. dnevnega roka od vložitve zahteve, v skladu s 100. a členom Zakona o obrambi (ZObr, Uradni list RS, št. 82/94 in nadalj.), je zamudil zakonski prekluzivni rok.

Sodišče je tožbo zavrglo na podlagi prvega odstavka 274. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP, Uradni list RS, št. 26/99 in nadalj.).

Sodišče druge stopnje je pritožbo zavrnilo in potrdilo sklep sodišča prve stopnje. Štelo je, da tožnik ne uveljavlja denarne terjatve, temveč gre za spor o določitvi osnovne plače, ki je izražena v količniku in je določena v Uredbi o plačah pripadnikov stalne sestave Slovenske vojske v tujini pri opravljanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah (Uradni list RS, št. 25/97 – v nadaljevanju Uredba). Ker gre za uveljavljanje nedenarne terjatve, bi tožnik moral postopati po 100. a členu ZObr, ki v skladu s 24. členom Zakona o javnih uslužbencih (ZJU, Uradni list RS, št. 56/2002 in nadalj.) ohranja načelo obveznega predhodnega varstva pri delodajalcu, ki je procesna predpostavka za vložitev tožbe.

Zoper sklep sodišča druge stopnje je tožnik vložil revizijo. V njej uveljavlja revizijska razloga bistvenih kršitev določb postopka in zmotne uporabe materialnega prava. Navaja, da razlika v plači ne predstavlja razlike v osnovni plači, temveč v posebnem dodatku, do katerega je delavec upravičen le za delo v posebno določenih okoliščinah, in sicer za čas, ko je nastanjen na nenaseljenem območju. Pri tem kaj je osnovna plača in kaj so dodatki se sklicuje na določbo 127. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR, Uradni list RS, št. 42/2002) ter na Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS, Uradni list RS, št. 56/2002 in nadalj.). Uredba v 8. členu res določa, da se v primeru nastanjenosti na nenaseljenem območju za 0,4 količnika poveča osnovna plača, vendar te določbe ni mogoče tolmačiti tako ozko, kot je to storilo sodišče druge stopnje. Opozarja tudi na to, da sta osnovno plačo določili stranki v pogodbi o zaposlitvi, medtem ko je tožnik dela v tujini opravljal na podlagi pogodbe o opravljanju nalog v tujini. To pogodbo sta stranki podpisali še preden sta vedeli, da bo delo opravljal na nenaseljenem območju. Zaradi tega ta dodatek v pogodbi ni predviden in se ne more upoštevati v osnovni plači, temveč je lahko obračunan le kot poseben dodatek. Gre za uveljavljanje denarne terjatve v skladu z četrnim odstavkom 204. člena ZDR, kar tožniku omogoča neposredno sodno varstvo.

Revizija je bila v skladu s 375. členom ZPP vročena toženi stranki in Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije, ki nanjo nista odgovorila.

Revizija ni utemeljena.

Revizija je izredno pravno sredstvo zoper pravnomočno sodbo, izdano na drugi stopnji oziroma zoper sklep sodišča druge stopnje, s katerimi je bil postopek pravnomočno končan (prvi odstavek 367. člena in prvi odstavek 384. člena ZPP). Revizijsko sodišče preizkusi izpodbijano odločbo samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo, in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni, pri čemer pazi po uradni dolžnosti na pravilno uporabo materialnega prava (371. člen ZPP).

Izpodbijani sklep predstavlja procesno odločitev – zavrženje tožbe, ker niso izpolnjene procesne predpostavke za sodno varstvo, zato sodišče ni ugotavljalo dejanskega stanja in uporabilo materialnega prava. Katero bistveno kršitev določb pravnega postopka tožnik uveljavlja, v reviziji ni izrecno navedeno. Smiselno uveljavlja kršitev tistih določb ZDR, ZJU in ZObr, ki urejajo predhodni postopek pri delodajalcu.

Po določbi 2. člena ZDR ureja ta zakon tudi delovna razmerja delavcev, zaposlenih v državnih organih, če ni s posebnim zakonom drugače določeno. Ta posebni zakon je ZJU, ki ureja posebnosti delovnih razmerij zaposlenih v javnem sektorju (drugi odstavek 2. člena).

Med drugim določa tudi pravno varstveno in arbitražno reševanje sporov (24. člen), pa tudi, da so posamezna vprašanja lahko za posamezne kategorije zaposlenih, med drugim tudi poklicne pripadnike Slovenske vojske, drugače urejena (drugi odstavek 22. člena ZJU).

Po prvem odstavku 88. člena ZObr za delavce na obrambnem področju veljajo predpisi o javnih uslužbencih, če s tem zakonom ni drugače določeno. Nekoliko drugačna od določbe 24. člena ZJU je določba 100. a člena ZObr, ki v prvem in petem odstavku določa organe, ki odločajo o pravicah, obveznostih in odgovornostih iz delovnega razmerja delavcev na obrambnem področju oziroma o ugovorih zoper odločitve, nadalje, da ima delavec pravico vložiti zahtevo za uveljavljanje pravice iz delovnega razmerja ter pravico do ugovora zoper odločitve o njegovih pravicah, obveznostih in odgovornostih, razen če je s tem zakonom določeno, da se varstvo pravic uveljavlja po službeni poti, določeni s pravili službe v Slovenski vojski (drugi odstavek), in da v primeru, če ni zadovoljen z odločitvijo o zahtevi ali ugovoru, ali če minister oziroma pooblaščen oseba ne odloči v 60 dneh od vložitve zahteve ali ugovora, lahko delavec v nadaljnjih 30 dneh zahteva varstvo pravic pri pristojnem sodišču (osmi odstavek).

V skladu s to določbo je tožnik pri toženi stranki uveljavil svojo pravico do izplačila 0,40 količnika osnovne plače za nastanitev na nenaseljenem območju, vendar tožena stranka na njegovo zahtevo ni odgovorila. Zato bi moral v 30 dneh po poteku 60 dnevnega roka od vložitve zahteve, zahtevati varstvo pri pristojnem sodišču, kot to določa osmi odstavek 100. a člena ZObr, kot procesno predpostavko za spor pri sodišču.

Revizijsko sodišče se sicer strinja s tem, da navedena določba ne pokriva tudi primerov uveljavljanja denarnih terjatev iz delovnega razmerja, saj takšno denarno terjatev lahko delavec uveljavlja neposredno pred pristojnim delovnim sodiščem v skladu s četrtem odstavkom 204. člena ZDR, ki velja tudi za delavce na obrambnem področju (v skladu s prvim odstavkom 88. člena ZObr in v povezavi s prvim odstavkom 5. člena ZJU, ki določa, da tudi za delovno razmerje javnih uslužbencev ter za pravice in obveznosti iz delovnega razmerja veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja in kolektivne pogodbe, kolikor ta ali drug poseben zakon ne določa drugače). Kljub temu pa v konkretnem primeru ne gre za uveljavljanje denarne terjatve na podlagi te določbe, saj gre prvenstveno za spor o določitvi oziroma povečanju količnika za osnovno plačo po 8. členu Uredbe, ki določa možnost povečanje osnovne plače (kriteriji niso posebno določeni) v primeru nastanitve na nenaseljenem območju več kot polovico časa. Nasprotno revizijske navedbe o tem, da naj bi šlo za priznanje dodatka in ne količnika osnovne plače, so neutemeljene.

Gre torej prvenstveno za spor o določitvi oziroma priznanju količnika osnovne plače in šele v posledici tega za spor o višini denarne terjatve. Glede na navedeno bi moral tožnik, po tem ko se je z zahtevo najprej pravilno obrnil na toženo stranko, vložiti tožbo v roku, ki ga določa specialni predpis - osmi odstavek 100. a člena ZObr. Po poteku tega roka mu je pravica prenehala.

Zato je revizijsko sodišče v skladu s 378. členom in v povezavi s 834. členom ZPP zavrnilo revizijo.